Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Sitt Awla)

tad-19 ta’ Jannar 2017 (*)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud – Direttiva 2006/112/KE – It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) – Attività ta’ ?estjoni u ta’ tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta’ infrastrutturi tat-toroq bi ?las ta’ peda?? – Attivitajiet imwettqa minn korp irregolat mid-dritt pubbliku b?ala awtorità pubblika – Pre?enza ta’ operaturi privati – Distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni – E?istenza ta’ kompetizzjoni attwali jew potenzjali”

Fil-Kaw?a C-344/15,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari ta?t l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Appeal Commissioners (kummissjoni tal-appelli, l-Irlanda), permezz ta’ de?i?joni tal-11 ta’ ?unju 2015, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-6 ta’ Lulju 2015, fil-pro?edura

National Roads Authority

vs

The Revenue Commissioners,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Sitt Awla),

komposta minn J.-C. Bonichot, li qed ja?ixxi b?ala President tas-Sitt Awla, A. Arabadjiev u C. G. Fernlund (Relatur), Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Szpunar,

Re?istratur: L. Hewlett, amministratur prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tal-25 ta’ Mejju 2016,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?an-National Roads Authority, minn E. O’Hanrahan, solicitor, u M. Collins, SC,

– g?al The Revenue Commissioners, minn M.-C. Maney, solicitor, u E. Barrington, SC,

– g?all-Gvern ?ermani?, minn T. Henze, b?ala a?ent,

– g?all-Gvern Pollakk, minn B. Majczyna kif ukoll minn B. Majerczyk-Graczykowska u K. Ma?kowska, b?ala a?enti,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn M. Owsiany-Hornung u R. Lyal, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali fis-seduta tat-8 ta’ Settembru 2016,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (?U 2006, L 347, p. 1, iktar 'il quddiem id-"Direttiva VAT").

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' tilwima bejn in-National Roads Authority (awtorità nazzjonali tat-toroq, l-Irlanda, iktar 'il quddiem l-"NRA") u r-Revenue Commissioners (amministrazzjoni fiskali, l-Irlanda) dwar l-issu??ettar tal-NRA g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) fil-kuntest tal-attività tag?ha ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' infrastrutturi tat-toroq bi ?las ta' peda??.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Id-Direttiva tal-VAT ?assret u ssostitwixxiet mill-1 ta' Jannar 2007 s-Sitt Direttiva tal-Kunsill, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva"). Skont il-premessi 1 u 3 tad-Direttiva tal-VAT, il-formulazzjoni mill-?did tas-Sitt Direttiva kienet me?tie?a sabiex id-dispo?izzjonijiet kollha applikabbli ji?u ppre?entati b'mod ?ar u razzjonali bi struttura u redazzjoni riveduti ming?ajr ma jkun hemm, b?ala prin?ipju, tibdil fis-sustanza.

4 Billi l-kontenut tal-ewwel sat-tielet subparagrafi tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT jikkorrispondi g?al dak tal-ewwel sat-tielet subparagrafi tal-Artikolu 4(5) tas-Sitt Direttiva, hemm lok li g?ad-dispo?izzjonijiet tal-ewwel artikolu ting?ata l-interpretazzjoni mog?tija mill-Qorti tal-?ustizzja g?ad-dispo?izzjonijiet tat-tieni artikolu.

5 L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva tal-VAT jipprovdi:

"It-transazzjonijiet li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?all-VAT:

(a) il-provvista ta' merkanzija mag?mula bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali;

[...]

(?) il-provvista ta' servizzi bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali;

[...]"

6 L-Artikolu 9 ta' din id-direttiva jipprovdi:

"1. 'Persuna taxxabbli' g?andha tfisser kull persuna li, b'mod indipendenti, twettaq fi kwalunkwe post kwalunkwe attività ekonomika, ikun x'ikun l-iskop jew ir-ri?ultati ta' dik l-attività.

Kwalunkwe attività ta' produtturi, kummer?janti jew persuni li jag?tu servizzi, inklu?i attivitajiet fil-minjieri u fl-agrikoltura u attivitajiet fil-professjonijiet, g?andhom jitqiesu b?ala 'attività ekonomika'. L-isfruttament ta' proprjetà tan?ibbli jew intan?ibbli g?al skopijiet ta' d?ul minnha fuq ba?i kontinwa g?andha b'mod partikolari titqies b?ala attività ekonomika.

[...]"

7 L-Artikolu 13(1) tal-imsemmija direttiva jipprevedi:

"Stati, awtoritajiet governattivi re?jonali u lokali u korpi o?ra rregolati bid-dritt pubbliku m'g?andhomx ji?u kkunsidrati b?ala persuni taxxabbli fir-rigward ta' l-attivitajiet jew transazzjonijiet li huma jag?mlu b?ala awtoritajiet pubbli?i, ukoll meta ji?bru drittijiet, tariffi, kontribuzzjonijet jew ?lasijiet marbuta ma' dawk l-attivitajiet jew transazzjonijiet.

I?da, meta jid?lu biex jag?mlu dawn l-attivitajiet jew transazzjonijiet, huma g?andhom ji?u kkunisdrati b?ala persuni taxxabbli fir-rigward ta' dawk l-attivitajiet jew transazzjonijiet fejn it-trattament tag?hom b?ala persuni mhux taxxabbli jikkaw?a distorsjoni sinifikanti tal-kompetizzjoni.

F'kwalunkwe ka?, korpi rregolati mid-dritt pubbliku g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala persuni taxxabbli fir-rigward ta' l-attivitajiet elenkati fl-Anness I, sakemm dawk l-attivitajiet ma jkunux twettqu fuq skala tant ?g?ira li jkunu insinifikanti."

Id-dritt Irlandi?

Il-Value Added Tax Act, 1972

8 L-Artikolu 8(2)A tal-Value Added Tax Act, 1972 (li?i dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud tal-1972), fil-ver?joni tag?ha applikabbli g?all-fatti tal-kaw?a prin?ipali (iktar 'il quddiem il-"li?i dwar il-VAT"), tipprovdi:

"Ming?ajr ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 2, l-Istat u l-korpi rregolati mid-dritt pubbliku ma humiex ittrattati b?ala persuni taxxabbli b?ala tali fir-rigward tal-attivitajiet jew l-operazzjonijiet kollha li huma jwettqu fl-e?er?izzju tad-drittijiet jew setg?at partikolari mog?tija lilhom mil-li?i, jew li huma marbutin mill-qrib ma' dawn tal-a??ar, ?lief

(a) meta dawn l-attivitajiet ikunu elenkati fl-Anness I tad-Direttiva [tal-VAT] (li jinsab fl-Anness 7), u l-Istat jew dan il-korp irregolat mid-dritt pubbliku je?er?itahom b'mod kunsiderevoli jew

(b) meta n-nuqqas ta' ssu??ettar tag?hom fir-rigward ta' dawn l-attivitajiet jew l-operazzjonijiet iwassal jew jista' jwassal g?al distorsjoni sinjifikattiva."

Ir-Roads Act, 1993

9 Mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li l-NRA hija korp irregolat mid-dritt pubbliku Irlandi? stabbilit skont ir-Roads Act, 1993 (li?i dwar it-toroq tal-1993, iktar 'il quddiem il-"li?i dwar it-toroq") u inkarigat bil-?estjoni tan-netwerk stradali pubbliku nazzjonali.

10 Konformement mal-Artikolu 17(1) tal-li?i dwar it-toroq, il-missjoni prin?ipali tal-NRA hija li tiggarantixxi d-disponibbiltà ta' netwerk tat-toroq nazzjonali sigur u effika?i. Hija g?andha r-responsabbiltà ?enerali li tippjana u tissorvelja l-bini u l-manutenzjoni tat-toroq nazzjonali.

11 Fuq din il-ba?i, skont l-Artikolu 57 ta' din il-li?i, l-NRA tista' t?ejji pro?ett sabiex tistabbilixxi sistema ta' peda??i marbuta mal-a??ess g?al triq nazzjonali.

12 L-Artikolu 58 tal-imsemmija li?i jipprovdi essenzjalment li l-NRA tista', inkambju g?all-a??ess g?at-toroq b'peda??, timponi u tir?ievi peda??i li l-ammonti tag?hom ikunu spe?ifikati fir-regolamenti li hija tistabbilixxi.

13 Skont l-Artikolu 61 ta' din l-istess li?i, l-NRA g?andha r-responsabbiltà li tistabbilixxi r-

regolamenti li hija tqis me?tie?a g?all-u?u u l-manutenzjoni tat-triq b’peda??.

14 Konformement mal-Artikolu 63 tal-li?i dwar it-toroq, l-NRA g?andha wkoll is-setg?a legali sabiex tikkonkludi ftehimiet ma’ terzi, ftehimiet li permezz tag?hom hija tawtorizzahom ji?bru peda??i fuq triq b’peda??. L-ammont massimu ta’ peda??i li jista’ jin?abar inkambju g?all-a??ess g?al triq b’peda??, ?estita mill-NRA jew minn terz, huwa stabbilit f’regolament li l-NRA tadotta g?al dan l-g?an.

15 Barra minn hekk, kull ftehim konklu? bejn l-NRA u terz fuq il-ba?i tal-Artikolu 63 ta’ din il-li?i tissodisfa diversi e?i?enzi stipulati f’dan l-artikolu. B’hekk, it-terz g?andu jimpenja ru?u li josserva obbligu, diversi obbligi, jew l-obbligi kollha li ?ejjin: i) i?allas parti jew l-ispejje? kollha ta’ bini u/jew ta’ manutenzjoni tat-triq; ii) jibni u/jew iwettaq manutenzjoni (jew jasso?ja ru?u jew jikkontribwixxi fil-bini u/jew il-manutenzjoni) tat-triq, u iii) ji??estixxi u jwettaq manutenzjoni tat-triq g?all-NRA (partikolarment jipprovdi, jissorvelja u jag?mel funzjonabbli sistema ta’ peda??i marbuta mal-a??ess g?at-triq u ji?bor il-peda??i).

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

16 Mill-pro?ess sottomess lill-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-parti l-kbira tat-toroq b’peda?? li hemm fit-territorju Irlandi? inbnew u huma ?estiti minn operaturi privati fil-kuntest ta’ ftehimiet ta’ s?ubija pubblika-privata konklu?i mal-NRA.

17 F’dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tindika li attwalment fl-Irlanda hemm tmien toroq b’peda?? ?estiti minn dawn l-operaturi privati u li l-peda??i tag?hom huma su??etti g?all-VAT. G?al kull wa?da minn dawn it-toroq b’peda??, l-NRA, minn na?a, adottat pro?ett ta’ peda?? u, min-na?a l-o?ra, stabbilixxiet regolamenti li jiffissaw l-ammont massimu li jista’ jin?abar inkambju g?all-a??ess g?al dawn it-toroq b’peda??. L-NRA ti??estixxi hija stess ?ew? toroq b’peda??, ji?ifieri, l-awtostrada Westlink u l-mina ta’ Dublin.

18 Fir-rigward spe?ifikament tal-awtostrada Westlink, mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li din l-awtostrada kienet qabel u?ata minn operatur privat fuq il-ba?i ta’ kuntratt konklu? bejnu u l-NRA. Billi kienu me?tie?a investimenti addizzjonali sabiex din ti?i mmodernizzata u b’hekk ti?i ggarantita l-fluwidità ta?-?irkulazzjoni, u dan l-operatur i?da ma xtaqx jag?mel dawn l-investimenti ming?ajr impenn addizzjonali min-na?a tal-NRA, din tal-a??ar innegozjat ix-xoljiment tal-kuntratt inkwistjoni, assumiet mill-?did l-u?u tal-istess awtostrada u installat sistema ta’ peda?? elettronika.

19 L-amministrazzjoni fiskali ssu??ettat, b’effett mix-xahar ta’ Lulju 2010, lill-NRA g?all-VAT fir-rigward tal-attività tag?ha ta’ tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta’ ?ew? toroq b’peda?? li hija ti??estixxi, min?abba li n-nuqqas ta’ ssu??ettar tag?ha kien iwassal g?al distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni, fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT.

20 L-NRA ?allset il-VAT li g?aliha hija ?iet b’hekk su??etta u ttrattat g?al dan l-g?an l-ammont ir?evut mill-peda??i b?ala li l-VAT kienet inklu?a fih. Billi kkontestat il-fondatezza ta’ dan l-issu??ettar u billi qieset li hija kellha, skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT, ti?i e?entata minn din it-taxxa, l-NRA ressqet appell quddiem l-Appeal Commissioners (kummissjoni tal-appelli, l-Irlanda).

21 Quddiem il-qorti tar-rinviju, l-amministrazzjoni fiskali tallega li, fid-dawl tas-sentenza tas-16 ta’ Settembru 2008, Isle of Wight Council *et* (C-288/07, EU:C:2008:505), it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i interpretat fis-sens li distorsjoni tal-kompetizzjoni hija pre?unta anki meta l-attivitajiet inkwistjoni ma jkunux f’kompetizzjoni bejniethom. Din l-awtorità ssostni li, b’effett mill-mument li fih ?ew? attivitajiet ikollhom l-istess natura, hemm fil-prattika

pre?unzjoni definittiva li skontha l-fatt li wa?da minnhom titqies li hija taxxabbli u l-o?ra titqies li ma hijiex taxxabbli jikser il-prin?ipju ta' newtralità fiskali u jwassal g?al distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni.

22 Il-qorti tar-rinviju tosserva li, ladarba huwa pa?ifiku li l-NRA hija korp irregolat mid-dritt pubbliku li ja?ixxi b?ala awtorità pubblika fir-rigward tal-attività ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' infrastrutturi tat-toroq billi jsir ?las ta' peda??, ma hemmx lok, *prima facie*, li din titqies li hija persuna taxxabbli. L-NRA ma g?andhiex g?alhekk tkun marbuta tapplika l-VAT fuq din l-attività.

23 Barra minn hekk, din il-qorti tispe?ifika, fl-ewwel lok, li, sa fejn id-diversi toroq b'peda?? tal-Irlanda huma suffi?jentement 'il bog?od minn xulxin, huma jipprovdu g?al ?ti?iet differenti mill-perspettiva tal-konsumaturi u, g?aldaqstant, ma humiex f'kompetizzjoni bejniethom. Minn dan isegwi li l-ammont tal-peda?? mitlub minn operatur, kemm jekk tkun l-NRA kif ukoll jekk ikun operatur privat, ma g?andu ebda influwenza fuq id-de?i?joni tal-konsumatur medju li ju?a tali triq b'peda?? minflok o?ra.

24 Fit-tieni lok, ma hemm ebda possibbiltà realistika g?al operatur privat li jid?ol fis-suq sabiex jipprovdi servizzi ta' a??ess g?at-toroq b'peda?? billi jibni triq b'peda?? li tid?ol f'kompetizzjoni mal-awtostrada Westlink u l-mina ta' Dublin.

25 Fil-fatt, operatur privat jista' jid?ol f'dan is-suq biss sakemm l-NRA tadotta pro?ett ta' peda?? marbut ma' triq pubblika bil-g?an li tittrasformaha fi triq b'peda??, tistabbilixxi regolamenti dwar din it-triq u mbag?ad tikkonkludi ftehim mal-operatur privat li jawtorizza lil dan tal-a??ar ji?bor il-peda??i.

26 Barra minn hekk, huwa stabbilit li, fil-prattika, operatur privat li jkun jixtieq jibni triq b'peda?? privata jiltaqa' ma' diffikultajiet kwa?i insuperabbli. Fil-fatt, minn na?a, filwaqt li tali bini je?tie? artijiet esti?i, l-operatur privat, li ma jkollux, kuntrarjament g?all-NRA, setg?a sabiex jesproprja, ma jkunx jista' jobbliga lill-proprjetarji jbig?ulu l-artijiet privati sabiex jibni tali triq. Min-na?a l-o?ra, fid-dawl tal-investiment li tali bini jista' jinvolvi, bl-ebda mod ma huwa ppruvat li operatur privat ikun lest jag?mel tali investiment sabiex jid?ol f'kompetizzjoni ma' triq b'peda?? di?à e?istenti.

27 Finalment, il-qorti tar-rinviju tindika li l-amministrazzjoni fiskali lanqas ma wriet li hemm possibbiltà realistika g?al operatur privat li jid?ol f'tali suq.

28 Madankollu, min?abba il-pretensjonijiet tal-amministrazzjoni fiskali msemmija fil-punt 21 ta' din is-sentenza, il-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar il-kwistjoni ta' jekk l-attività ta' ?bir ta' peda??i li ssir mill-NRA u dik li ssir mill-operaturi privati g?andhomx jitqiesu li huma attivitajiet tal-istess natura u, g?aldaqstant, b?ala li huma f'kompetizzjoni ma' xulxin, b'mod li g?andu jitqies li l-fatt li l-NRA ti?i ttrattata b?ala persuna mhux taxxabbli jwassal g?al distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT.

29 Huwa f'dawn i?-?irkustanzi li l-Appeals Commissioners (kummissjoni tal-appell) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) Jekk korp irregolat mid-dritt pubbliku je?er?ita attività b?al dik li ji?i pprovdut l-a??ess g?al triq bi ?las ta' peda?? u jekk fl-Istat Membru je?istu strutturi privati li ji?bru peda??i fuq toroq o?ra skont ftehim mal-korp pubbliku kkon?ernat skont dispo?izzjonijiet le?i?lattivi nazzjonali, it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i kkunsidrat b?ala li qed jikkompeti mal-operaturi privati kkon?ernati, b'tali mod li t-trattament tal-korp pubbliku b?ala persuna mhux taxxabbli g?andu ji?i kkunsidrat b?ala li jwassal g?al distorsjoni tal-kompetizzjoni ta' ?ertu kobor, minkejja l-fatt li (a) ma te?istix kompetizzjoni reali bejn il-korp pubbliku u l-operaturi privati kkon?ernati u din ma tistax te?isti u (b) ma huwiex ippruvat li operatur privat g?andu l-possibbiltà

reali li jid?ol fis-suq bil-g?an li jibni u jopera triq b'peda?? li tikkompeti mat-triq b'peda?? operata mill-korp pubbliku?

2) Jekk ma te?istix pre?unzjoni, liema kriterju g?andu ji?i adottat sabiex ji?i ddeterminat jekk te?isti distorsjoni ta' kompetizzjoni ta' ?ertu kobor skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 1(1) tad-Direttiva tal-VAT?"

Fuq id-domandi preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

30 Il-Kummissjoni Ewropea tindika li hija ma tistax tiddetermina b'?ertezza, minkejja l-konstatazzjoni tal-qorti tar-rinviju f'dan ir-rigward, jekk, fil-kuntest tal-?estjoni ta?-?ew? toroq b'peda?? inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali u l-?bir ta' peda??i, l-NRA g?andhiex titqies li a?ixxiet b?ala awtorità pubblika.

31 F'dan ir-rigward g?andu jitfakkar li, minn na?a, hija r-responsabbiltà tal-qorti nazzjonali li tiddefinixxi l-qafas regolatorju u fattwali tat-tilwima mressqa quddiemha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-21 ta' Settembru 2016, Radgen, C-478/15, EU:C:2016:705, punti 27 u 32 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

32 Min-na?a l-o?ra, fil-kuntest tal-kooperazzjoni bejn il?Qorti tal-?ustizzja u l-qrati nazzjonali, kif prevista fl-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali, li quddiemha titressaq il-kaw?a u li g?andha tag?ti d-de?i?joni, li g?andha tevalwa, fid-dawl ta?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a li tinsab quddiemha, kemm il-?tie?a ta' de?i?joni preliminari biex tkun f'po?izzjoni li tag?ti d-de?i?joni tag?ha, kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tag?mel lill?Qorti tal-?ustizzja. Is-setg?a li ji?u ddeterminati d-domandi li g?andhom isiru lill-Qorti tal-?ustizzja hija g?alhekk mog?tija biss lill-qorti nazzjonali u l-partijiet ma jistg?ux jibdlu l-kontenut tag?hom (sentenza tas-16 ta' Ottubru 2014, Welmory, C-605/12, EU:C:2014:2298, punt 33 u l-?urisprudenza ??itata).

33 F'dan il-ka?, mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju tqis, ming?ajr ekwivoku, li, fil-kaw?a prin?ipali, l-NRA ta?ixxi b?ala awtorità pubblika meta twettaq l-attività ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-infrastruttura tat-toroq bi ?las ta' peda??.

34 F'dawn i?-?irkustanzi, hemm lok li l-Qorti tal-?ustizzja tibba?a ru?ha fuq il-premessa li l-NRA, li hija korp irregolat mid-dritt pubbliku, ta?ixxi fil-kuntest tal-attività tag?ha ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-infrastruttura tat-toroq ikkon?ernata bi ?las ta' peda?? b?ala awtorità pubblika u, g?aldaqsant, li din l-attività g?andha titqies li taqa' ta?t il-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT.

Fuq id-domandi preliminari

35 Permezz ta?-?ew? domandi preliminari tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT g?andux ji?i interpretat fis-sens li, f'sitwazzjoni b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, korp irregolat mid-dritt pubbliku li je?er?ita attività li tipprovdi l-a??ess g?al triq bi ?las ta' peda?? g?andu jitqies li huwa f'kompetizzjoni mal-operaturi privati li ji?bru peda??i fuq toroq o?ra b'peda?? skont ftehim mal-korp irregolat mid-dritt pubbliku kkon?ernat skont dispo?izzjonijiet le?i?lattivi nazzjonali.

36 G?andu jitfakkar li t-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) ta' din id-direttiva jipprevedi limitazzjoni g?ar-regola tan-nuqqas ta' ssu??ettar g?all-VAT tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku g?all-attivitajiet jew l-operazzjonijiet li huma jwettqu b?ala awtoritajiet pubbli?i, stipulata fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tal-imsemmija direttiva. B'hekk, din id-dispo?izzjoni tal-ewwel hija

inti?a sabiex tirriintegra r-regola ?enerali, li tinsab fl-Artikolu 2(1) u fl-Artikolu 9 tal-istess direttiva, li skontha kull attività ta' natura ekonomika hija, b?ala prin?ipju, su??etta g?all-VAT u ma tistax g?alhekk ting?ata interpretazzjoni stretta (ara, b'analo?ija, is-sentenza tal-4 ta' ?unju 2009, SALIX Grundstücks-Vermietungsgesellschaft, C?102/08, EU:C:2009:345, punti 67 sa 68).

37 Madankollu, dan ma jistax ifisser li t-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i interpretat b'tali mod li d-deroga g?all-issu??ettar g?all-VAT prevista fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 13(1) ta' din id-direttiva g?all-benefi??ju tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku li ja?ixxu b?ala awtoritajiet pubbli?i ti?i m?a??da mill-effett utli tag?ha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, punti 61 sa 62, kif ukoll tal-25 ta' Marzu 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Pajji?i l-Baxxi, C-79/09, mhux ippubblikata, EU:C:2010:171 punt 49).

38 Skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) ta' din id-direttiva, dawn il-korpi g?andhom jitqiesu li huma persuni taxxabbli g?al attivitajiet jew operazzjonijiet li huma jwettqu b?ala awtoritajiet pubbli?i sa fejn in-nuqqas ta' ssu??ettar tag?hom iwassal g?al distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni.

39 Mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar din id-dispo?izzjoni tal-a??ar jirri?ulta, l-ewwel nett, li b'dan il-mod huwa previst il-ka? fejn dawn il-korpi je?er?itaw attivitajiet li jistg?u, fl-istess ?in, ikunu e?er?itati wkoll minn operaturi ekonomi?i privati. L-g?an huwa li ji?i ?gurat li dawn tal-a??ar ma ji?ux ?vanta??ati bil-fatt li dawn huma ntaxxati filwaqt li l-istess korpi ma humiex (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-25 ta' Marzu 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Pajji?i l-Baxxi, C?79/09, mhux ippubblikata, EU:C:2010:171, punt 90 u l-?urisprudenza ??itata).

40 It-tieni nett, din il-limitazzjoni g?ar-regola ta' nuqqas ta' ssu??ettar g?all-VAT tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku li ja?ixxu b?ala awtoritajiet pubbli?i hija biss ta' natura eventwali. L-applikazzjoni tag?ha tinvolvi evalwazzjoni ta?-?irkustanzi ekonomi?i (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-17 ta' Ottubru 1989, Comune di Carpaneto Piacentino *et*, 231/87 u 129/88, EU:C:1989:381, punt 32).

41 It-tielet nett, id-distorsjonijiet sinjifikattivi tal-kompetizzjoni li g?alihom iwassal in-nuqqas ta' ssu??ettar tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku li ja?ixxu b?ala awtoritajiet pubbli?i g?andhom ji?u evalwati fir-rigward tal-attività inkwistjoni, b?ala tali, ming?ajr ma din l-evalwazzjoni tirrigwarda suq partikolari, kif ukoll fir-rigward mhux biss tal-kompetizzjoni attwali, i?da ukoll tal-kompetizzjoni potenzjali, sa fejn il-possibbiltà g?al operatur privat li jid?ol fis-suq rilevanti tkun reali, u mhux purament teoretika (sentenza tal-25 ta' Marzu 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Pajji?i l-Baxxi, C?79/09, mhux ippubblikata, EU:C:2010:171, punt 91 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tad-29 ta' Ottubru 2015, Saudaçor, C-174/14, EU:C:2015:733, punt 74).

42 Ma tistax ti?i assimilata mal-e?istenza ta' kompetizzjoni potenzjali l-possibbiltà purament teoretika g?al operatur privat li jid?ol fis-suq rilevanti, li ma tkun sostnuta minn ebda element ta' fatt, ebda indizju o??ettiv u ebda anali?i tas-suq (sentenza tas-16 ta' Settembru 2008, Isle of Wight Council *et*, C-288/07, EU:C:2008:505, punt 64).

43 Kif jirri?ulta mill-kliem tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT u mill-?urisprudenza marbuta ma' din id-dispo?izzjoni, l-applikazzjoni tag?ha tippre?upponi, minn na?a, li l-attività inkwistjoni tkun e?er?itata f'kompetizzjoni, attwali jew potenzjali, ma' dik imwettqa mill-operaturi privati u, min-na?a l-o?ra, li d-differenza fit-trattament bejn dawn i?-?ew? attivitajiet fil-qasam tal-VAT twassal g?al distorsjonijiet tal-kompetizzjoni ta' ?erta importanza, li g?andha ti?i evalwata fid-dawl ta?-?irkustanzi ekonomi?i.

44 Minn dan jirri?ulta li s-sempli?i pre?enza ta' operaturi privati f'suq, ming?ajr ma jittie?du

inkunsiderazzjoni l-elementi ta' fatt, l-indizji o??ettivi u l-anali?i ta' dan is-suq, ma tistax turi la l-e?istenza ta' kompetizzjoni attwali jew potenzjali u lanqas dik ta' distorsjoni sinjifikattiva tal-kompetizzjoni.

45 F'dan il-ka?, mill-pro?ess sottomess lill-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-missjoni prin?ipali tal-NRA hija dik li ti?gura d-disponibbiltà ta' netwerk ta' toroq nazzjonali sigur u effika?i. G?al dan l-g?an, hija g?andha r-responsabbiltà ?enerali li tippjana, tibni t-toroq nazzjonali kollha u kif ukoll tissorvelja x-xog?lijiet ta' bini u ta' manutenzjoni ta' dawn it-toroq. Fuq din il-ba?i, hija biss tista' t?ejji pro?ett sabiex tistabbilixxi sistema ta' peda?? marbuta mal-a??ess g?all-imsemmija toroq kif ukoll tadotta r-regolamenti li hija tqis me?tie?a g?all-?estjoni u l-manutenzjoni tag?hom, regolamenti li jiffissaw l-ammont massimu ta' peda??i li jista' jin?abar inkambju g?all-a??ess g?al triq b'peda??, kemm jekk ?estita mill-NRA u kif ukoll jekk ?estita minn operatur privat.

46 Minn dan il-pro?ess jirri?ulta wkoll li l-operaturi privati jistg?u jid?lu fis-suq tat-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' infrastrutturi tat-toroq bi ?las ta' peda?? biss bl-awtorizzazzjoni tal-NRA. Barra minn hekk, il-fatt li l-?estjoni ta' triq nazzjonali tkun ing?atat lil operatur privat ma jbiddel xejn mill-fatt li l-NRA tibqa' dejjem finalment responsabbli fil-qasam tat-toroq nazzjonali, b'mod li, jekk l-operatur privat ma jkunx g?adu jixtieq jew jew ma jkunx g?adu jista' ji?gura l-impenji tieg?u, din tal-ewwel tkun marbuta ti?gura l-funzjonament tajjeb ta' dawn it-toroq.

47 F'dan ir-rigward jirri?ulta li, fir-rigward tal-awtostrada Westlink, il-kuntratt li jorbot lill-NRA u lill-operatur privat kien jipprevedi li dan tal-a??ar jir?ievi l-peda??i permezz ta' sistema ta' peda??i konvenzjonali b'barriera. Madankollu, il-passa?? minn stazzjoni ta' peda?? b'barriera g?al sistema elettronika ta' peda?? ming?ajr barriera, li sar ne?essarju sabiex ti?i ?gurata ?irkulazzjoni iktar fluwida tat-traffiku fuq din l-awtostrada, jirrikjedi investiment kbir u jimplika li jittie?ed riskju inerenti g?all-istabbiliment ta' sistema ta' peda?? ming?ajr barriera. Peress li l-operatur privat ma xtaqx jag?mel dan l-investiment ming?ajr impenji addizzjonali min-na?a tal-NRA, din tal-a??ar innegozjat ix-xoljiment tal-kuntratt, assumiet mill-?did il-?estjoni tal-awtostrada Westlink f'Awwissu 2008 u installat sistema elettronika ta' peda?? fl-interess pubbliku li ti?gura ?-?irkulazzjoni fluwida tat-traffiku.

48 F'tali ?irkustanzi, g?andu ji?i kkonstatat li, l-attività ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' infrastrutturi tat-toroq bi ?las ta' peda??, li ma hijiex g?alhekk limitata g?all-?bir ta' peda??i, titwettaq biss mill-NRA f'kundizzjonijiet ta' natura li ji?guraw, fi?-?irkustanzi kollha, id-disponibbiltà ta' netwerk ta' toroq nazzjonali sigur u effika?i. B'hekk, dan il-korp jassumi, fuq inizjattiva tieg?u stess jew fil-ka? tal-irtirar tal-operatur privat, fl-osservanza tal-obbligi legali partikolari imposti biss fuqu, il-funzjonijiet ta' ?estjoni u ta' manutenzjoni ta' dan in-netwerk.

49 Barra minn hekk, huwa stabbilit li ma hemmx possibbiltà reali g?al operatur privat li jid?ol fis-suq inkwistjoni, billi jibni triq li tista' tid?ol f'kompetizzjoni mat-toroq nazzjonali di?à e?istenti.

50 F'dawn i?-?irkustanzi, jidher li l-NRA twettaq l-attività tag?ha ta' tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta' infrastrutturi tat-toroq bi ?las ta' peda?? fl-ambitu ta' sistema legali li hija xierqa g?aliha. G?alhekk, kif ikkonstatat ukoll il-qorti tar-rinviju, din l-attività ma tistax titqies li ti?i e?er?itata f'kompetizzjoni ma' dik, e?er?itata mill-operaturi privati, li tirrigwarda l-?bir ta' peda??i fuq toroq o?ra b'peda?? skont ftehim mal-NRA bba?at fuq dispo?izzjonijiet le?i?lattivi nazzjonali. Barra minn hekk, l-e?istenza ta' kompetizzjoni potenzjali hija, konformement mal-?urisprudenza mfakkra fil-punt 42 ta' din is-sentenza, ukoll nieqsa sa fejn il-possibbiltà g?all-operaturi privati li je?er?itaw l-attività inkwistjoni ta?t l-istess kundizzjonijiet b?all-NRA hija purament teoretika. G?aldaqstant, it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT ma hijiex applikabbli g?al sitwazzjoni fejn, b?al fil-ka? inkwistjoni tal-kaw?a prin?ipali, ma hemmx kompetizzjoni reali, attwali jew potenzjali, bejn il-korp irregolat mid-dritt pubbliku kkon?ernat u l-operaturi privati.

51 Fid-dawl ta' dan kollu premess, g?ad-domandi mag?mula g?andha ting?ata r-risposta li t-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i interpretat fis-sens li, f'sitwazzjoni b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, korp irregolat mid-dritt pubbliku li je?er?ita attività li tipprovdi l-a??ess g?al triq bi ?las ta' peda?? ma g?andux jitqies li huwa f'kompetizzjoni mal-operaturi privati li ji?bru peda??i fuq toroq o?ra b'peda?? skont ftehim mal-korp irregolat mid-dritt pubbliku kkon?ernat skont dispo?izzjonijiet le?i?lattivi nazzjonali.

Fuq l-ispejje?

52 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Is-Sitt Awla) taqta' u tidde?iedi:

It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, g?andu ji?i interpretat fis-sens li, f'sitwazzjoni b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, korp irregolat mid-dritt pubbliku li je?er?ita attività li tipprovdi l-a??ess g?al triq bi ?las ta' peda?? ma g?andux jitqies li huwa f'kompetizzjoni mal-operaturi privati li ji?bru peda??i fuq toroq o?ra b'peda?? skont ftehim mal-korp irregolat mid-dritt pubbliku kkon?ernat skont dispo?izzjonijiet le?i?lattivi nazzjonali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Ingli?.